

dr Lidia K. Jaskuła

Sprawozdanie z konferencji naukowej, pt. „Standardy wykonywania władzy publicznej”

Stalowa Wola, 26 listopada 2007 r.

W dniu 26 listopada 2007 roku w Auli Uniwersyteckiej im. Solidarności Wydziału Zamiejscowego Nauk o Społeczeństwie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Stalowej Woli odbyła się jednodniowa konferencja naukowa zatytułowana „Standardy wykonywania władzy publicznej”. Organizatorem konferencji był Instytut Prawa WZNoS KUL w Stalowej Woli.

Podczas spotkania swoje referaty wygłosili zaproszeni goście oraz pracownicy WZNoS KUL, wśród nich prof. dr hab. Wojciech Łączkowski, dr Józef Płoskonka, ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, dr Janina Kowalik, dr Katarzyna Miaskowska-Daszkiewicz, dr Renata Maria Pal oraz mgr Dominik Tyrawa. W konferencji udział wzięli przedstawiciele krajowych ośrodków naukowych, pracownicy organów administracji publicznej, władz samorządowych oraz studenci.

Na wstępie wszystkich uczestników konferencji – prelegentów i słuchaczy –

powitał Dziekan WZNoS KUL w Stalowej Woli, ks. prof. dr hab. Marian Wolicki. Następnie JE Biskup Sandomierski, ks. prof. dr hab. Andrzej Dzięga dokonał oficjalnego otwarcia obrad. W swoim wystąpieniu Ks. Biskup zwrócił uwagę na fakt, że podjęty przez Organizatorów temat wpisuje się w długą i bogatą tradycję refleksji nad państwem, społeczeństwem i administracją, obecną od wielu wieków w polskiej myśli społeczno-politycznej. Podkreślił, że pytanie „co się godzi królowi, a co się nie godzi”, mimo upływu czasu i zmieniających się warunków społeczno-politycznych, w swej wymowie jest nieustannie aktualne. Ks. Biskup stwierdził także, że polską myśl o życiu publicznym cechuje pewna specyfika, związana z chrześcijańskim tłem jej rozwoju oraz z faktem, iż podstawowym standardem wpisanym w wykonywanie władzy publicznej w Polsce jest właśnie chrześcijańskie patrzenie na całość ziemskich rzeczywistości. W tym kontekście niezwykle ważne jest definio-

wanie na nowo takich pojęć, jak publiczna władza czy publiczna odpowiedzialność.

Prelegenci swoje referaty przedstawili w ramach trzech sesji. Sesję pierwszą, której przewodniczył dr Sławomir Serafin, rozpoczął prof. dr hab. Wojciech Łączkowski, który wygłosił referat zatytułowany „Zasada pomocniczości w życiu publicznym”. Profesor Łączkowski swój wykład podzielił na trzy części. W pierwszej części przedstawił ogólną charakterystykę zasady pomocniczości, w drugiej części omówił ją na wybranych przykładach dotyczących podstawowych dziedzin życia publicznego, a w części trzeciej podzielił się z słuchaczami interesującymi wnioskami. Zdaniem Profesora Łączkowskiego należy mieć świadomość, że Konstytucja RP mimo iż postuluje zasadę pomocniczości, to w obszarze niektórych dziedzin proponuje rozwiązania skrajnie egalitarystyczne. Stanowi to lekceważenie konstytucyjnej zasady pomocniczości, rodzi wewnętrzną sprzeczność polskiej ustawy zasadniczej oraz prowadzi do niesprawiedliwości. Ta powinna być przewyżczana, jednak nie będzie to możliwe, jeżeli odważnie nie zerwie się z polityką lansowania populistycznych haseł egalitaryzmu i nie zadba się o dobro wspólne w wymiarze racjonalnego zarządzania finansami publicznymi.

Dr Józef Płoskonka (doradca prezesa NIK, wykładowca w Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Kielcach) przedstawił referat wiążący się z pierwszym wystąpieniem, a zatytułowany „Współczesne

metody zarządzania publicznego”. Zarządzanie publiczne, zdaniem Prelegenta, pokazuje w jaki sposób, jakimi metodami, racjonalnie wydatkować środki publiczne, których jest zawsze zbyt mało. Społeczeństwo wymaga, aby władzę publiczną cechowała gospodarność i dlatego władza publiczna podejmując działanie, które ma być realizowaniem dobra wspólnego, powinna odpowiedzieć na kilka podstawowych pytań. Po pierwsze powinna odpowiedzieć na pytanie co chce osiągnąć, precyzyjnie definiując rezultaty swojego działania na rzecz obywateli i tym samym zdefiniować cel strategiczny. Po drugie powinna odpowiedzieć na pytanie co powinna zrobić, żeby osiągnąć to, co planuje. Po trzecie odpowiedzieć na pytanie „ile to będzie kosztować”, kierując się zasadą optymalizacji działań. Dlatego mówiąc o współczesnym zarządzaniu publicznym należy zdawać sobie sprawę, że każda władza publiczna posiada określone zasoby, które przetwarza poprzez swoje działania, aby zrealizować określone wcześniej cele operacyjne, które mają prowadzić w efekcie do zrealizowania celu strategicznego. Prelegent wskazał i omówił zasady należytego zarządzania finansami publicznymi – zasadę oszczędności, zasadę wydajności i zasadę skuteczności. Podkreślił, że władza publiczna musi wiedzieć, co chce osiągnąć, oraz musi to osiągać zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.

Sesję drugą otworzył ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, który swoje wystąpienie

poświęcił „Ustawowym wymogom stawianym pracownikom administracji publicznej”. W sposób syntetyczny przybliżył i omówił wymagania zarówno formalne, jak i merytoryczne stawiane przez szeroko rozumiane prawo urzędnicze kandydatom na pracowników administracji publicznej. Po omówieniu tych wymagań dokonał także ich szczegółowej oceny, wskazując niekiedy na pewne braki omawianych regulacji. Prelegent podkreślił, że wymagania ustawowe są aktualne w całym okresie zatrudnienia i w związku z tym nie mają charakteru brzegowego. Stwierdził także, że remedium na powiązania osobowe w administracji może być tworzenie i przestrzeganie norm jakości w administracji publicznej, w szczególności wprowadzanie w tym zakresie praktyki audytów zewnętrznych. Wreszcie Referent zauważył także, iż jakość wykonywania administracji publicznej tak naprawdę zależy od tego jacy ludzie tę administrację tworzą i w jej ramach działają.

W dalszej części sesji drugiej wystąpiła dr Janina Kowalik (wykładowca Akademii Świętokrzyskiej oraz WSAP w Kielcach), która przedstawiła referat zatytułowany „Administracja gminna w politycznym zwierciadle – szansa czy zagrożenie”. Prelegentka wychodząc od stwierdzenia, iż samorząd terytorialny jest formą decentralizowania administracji publicznej, odrębną od administracji rządowej podkreśliła, że o ile w ramach administracji rządowej zaangażowanie partii politycznych jest zrozumiałe, to w administracji samorządowej może budzić

i budzi wątpliwości. Idea samorządu jest z istoty swojej związana z budowaniem wspólnego dobra członków społeczności lokalnych a nie partii politycznych, których głównym dążeniem jest zdobycie i utrzymanie władzy. Można nawet mówić o występowaniu społecznego przeświadczenia, iż samorząd terytorialny z racji swoich celów powinien charakteryzować się apolitycznością. Prelegentka dokonała rozróżnienia między upolitycznieniem a upartyjnieniem i podkreśliła, że w istocie chodzi o apartyjność samorządu terytorialnego. W ramach swego referatu dr Kowalik przedstawiła plusy i minusy zaangażowania partii politycznych w samorządy. Podkreśliła także, że do partii politycznych należy w Polsce tylko ok. 1% obywateli, a w praktyce próbują one zawłaszczać całą przestrzeń publiczną. Zdaniem dr Kowalik w praktyce samorządowej należy szukać złotego środka, który pozwoli wzmacniać pozytywny efektu obecności partii politycznych w samorządach terytorialnych oraz budować dobro wspólne samorządów lokalnych ponad podziałami partyjnymi, pamiętając, że standardów przyzwoitości nie da się za kontraktować w przepisach prawnych.

Podczas sesji trzeciej konferencji bardzo interesujące komunikaty przedstawili młodzi pracownicy WZNoS KUL w Stalowej Woli. Dr Katarzyna Miaskowska-Daszkiewicz w ramach referatu „Prawo do dobrej administracji” przedstawiła podstawowe założenia regulacji krajowych i unijnych dotyczących tego zagadnienia. Dr Renata

Maria Pal omówiła „Zasady działania Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej” wskazując regulacje, które wyznaczają standardy jego działania, a mgr Dominik Tyrawa przedstawił referat zatytułowany „Międzynarodowe standardy praworządności w Konstytucji RP”.

Po zakończeniu części poświęconej referatom Organizatorzy przewidzieli

także czas na dyskusję oraz wymianę spostrzeżeń i refleksji. Warto nadmienić, że Organizatorzy zapowiedzieli wydanie publikacji pokonferencyjnej, w której zainteresowane osoby będą mogły znaleźć wystąpienia zaprezentowane w czasie konferencji, jak i materiały, które nie były referowane, a zostały zgłoszone do publikacji.